

Stjørdal kommune

**Klima- og
miljøbudsjett**
2021 - 2024

Innhold

1 Innledning.....	3
2 Status klima og miljø	3
2.1 Klimagassutslipp	3
2.2 Klimaendringer	5
2.3 Biologisk mangfold	5
3 Føringer	6
3.1 Utslippsmål klimagassutslipp	6
4 Kommunens rolle og virkemiddel for klimaomstilling	6
5 Fokusområder, strategier og tiltak 2021 - 2024	7
5.1 Planleggingsprosesser.....	7
5.2 Areal og transport.....	7
5.3 Klimatilpasning og beredskap.....	8
5.4 Natur og miljø	8
5.5 Teknologi, innkjøp og grønn næringsutvikling	9
5.6 Bygg, anlegg og energi	9
5.7 Mat og landbruk	9
5.8 Barn og unge	10
6. Klima- og miljøinvestering i økonomiplanperioden	10
7. Ramme til katalyserende midler klima- og miljøtiltak.....	12

1 Innledning

Stjørdal kommune skal være en foregangskommune innen klima- og miljøtiltak.

Klima- og miljøbudsjett 2021 – 2024 er en handlingsplan med strategier og tiltak som vil redusere klimagassutslippene, bidra til klimatilpasning og bevare natur og miljø i kommunen. Budsjettet er et styringsverktøy for kommunen, og er første steg på veien mot å utvikle et klimabudsjett¹ der vi regner ut utslippseffekten av tiltak. Når vi vet hvor mye klimagasskutt et tiltak vil gi, gir det kommunen mulighet til å planlegge hvilke tiltak, og hvor omfattende tiltak som skal til for å nå våre utslippsmål.

Metodikken med klimabudsjett er ikke fullstendig og ferdigutviklet for Stjørdal kommune. Klimaetaten i Oslo er i prosess med å utarbeide en veileder for klimabudsjett til kommunene, med plan om ferdigstillelse høst 2020. Denne veilederen vil være viktig for kommunen i det videre arbeidet med klimabudsjett.

2 Status klima og miljø

2.1 Klimagassutslipp

Klimaregnskap er et nyttig verktøy, for oversikt over hvilke aktiviteter som bidrar til de største klimagassutslippene. Dette vil, i tillegg til flere andre forhold, gi grunnlag for en prioritering av hvilke områder kommunen bør jobbe med for å oppnå resultater innen klima.

For en kommune vil det være nyttig å ha oversikt over klimaregnskap for kommunens virksomhet, klimaregnskap for kommunens geografiske område og klimafotavtrykket² til innbyggerne i kommunen.

Klimaregnskap kommunens virksomhet:

Klimaregnskapet for kommunens virksomhet er fra 2019. Klimaregnskapet er fotavtrykksbasert, og tar for seg både direkte og indirekte utslipp³.

Stjørdal kommune har som følge av sin egen virksomhet i 2019 et totalt klimafotavtrykk på 27.858 tonn CO₂ ekvivalenter⁴. Bidrag fra bygg og infrastruktur har det høyeste bidraget med 9700 tonn CO₂ ekv.. Utslippene fra forbruksvarer tilsvarer 7600 tonn CO₂ ekv., reise og transport 2100 tonn CO₂ ekv., energibruk 4100 tonn CO₂ ekv. og kjøp av tjenester 4300 tonn CO₂ ekv.. Kjøp av tjenester er hovedsakelig knyttet til private barnehager.

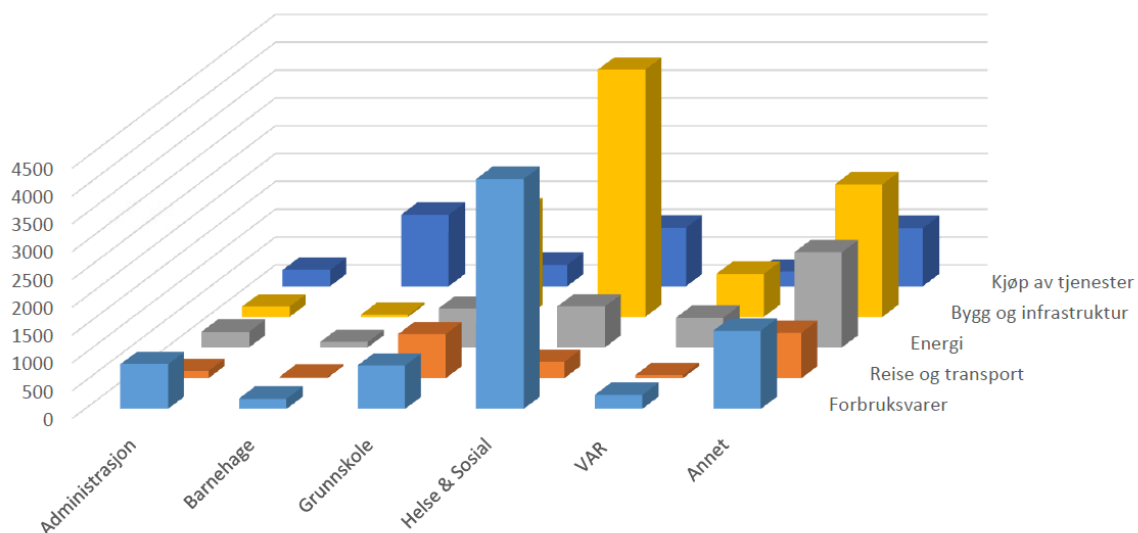
---

¹ Klimabudsjett er et styringsverktøy for å oppnå målfestede kutt i klimagassutslipp. Klimabudsjett gir en oversikt over kommunens utslipp og viser hvordan utslippsmålene skal nås, hvilke tiltak som blir iverksatt og hvem som er ansvarlig for gjennomføringen. I tillegg vil et klimabudsjett ofte vise hvordan man ligger an med tiltakene gjennom rapportering på fjorårets klimabudsjett.

² Et klimafotavtrykk kjennetegnes med at man tar med alle klimabidrag, både direkteutslipp fra forbrenning av fyringsolje og drivstoff, men også indirekte gjennom energibruk, og indirekte gjennom alle andre kjøp av varer og tjenester.

³ Direkte utslipp er utslipp som skjer innenfor kommunens grenser, mens indirekte utslipp er utenfor kommunens grenser. Indirekte utslipp kan eksempelvis være fra kjøp av varer og tjenester som er produsert utenfor kommunens grenser.

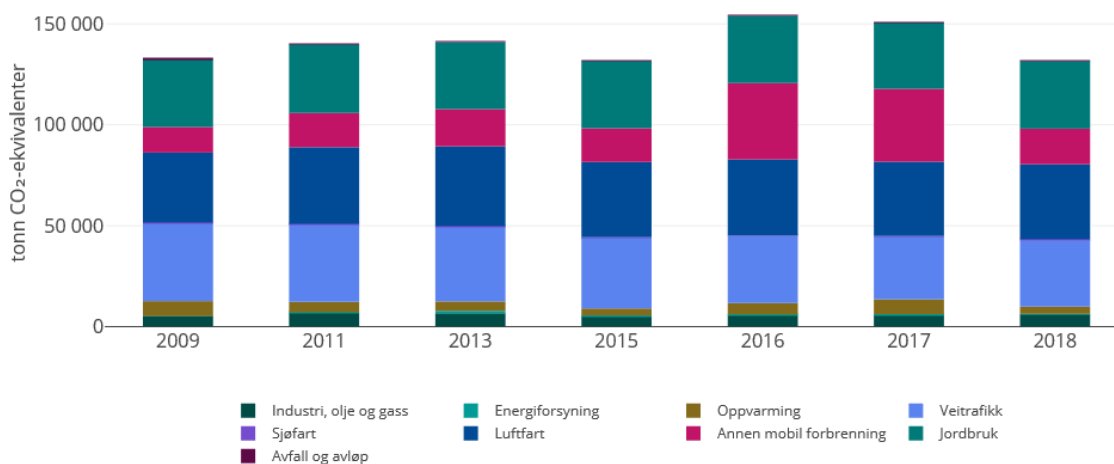
⁴ CO₂-ekvivalenter betyr at utslippene for hver gass vektet etter gassens globale oppvarmingspotensial.

Figur 1: Klimafotavtrykk² Stjørdal kommune år 2019, fordelt på hovedkategorier, tall i tonn CO₂ ekv.

Klimaregnskap geografisk område:

De direkte utslippene innenfor kommunens grenser var på 131.694,8 tonn CO₂ ekv. i 2018. De største utslippskildene er luftfarten (28,2%), jordbruket (25,5%), veitrafikk (25%) og annen mobilforbrenning (13,4%).

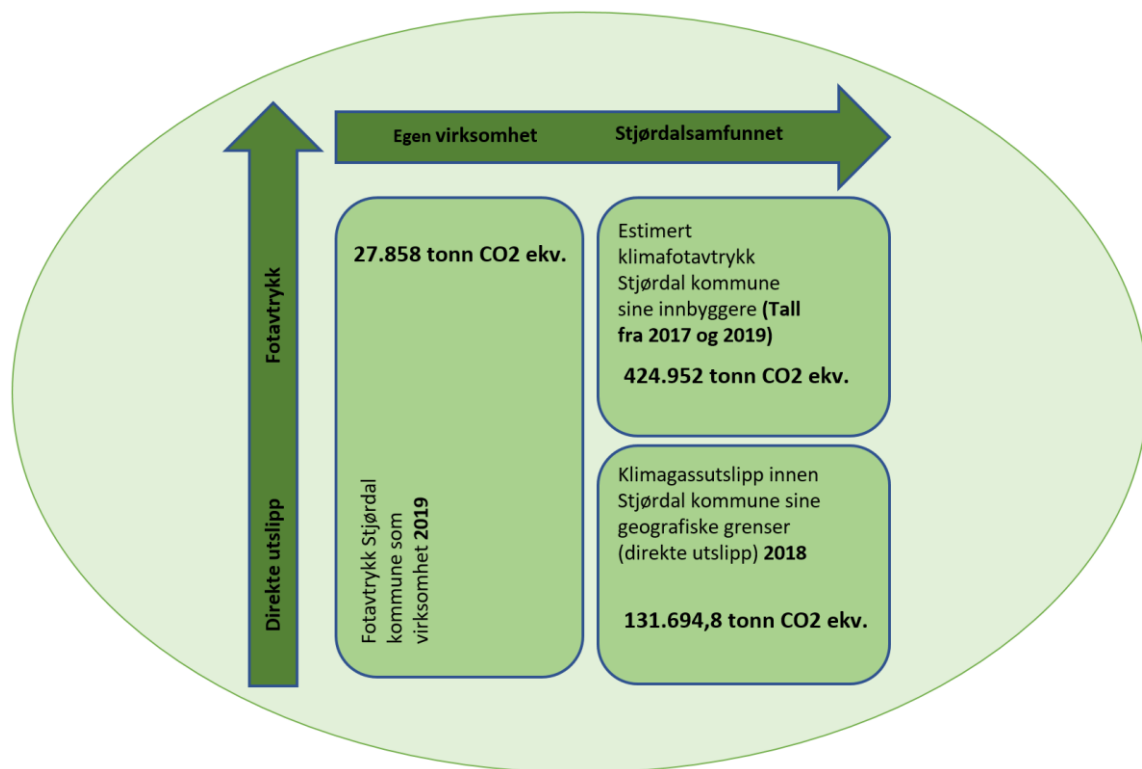

Figur 2 Stjørdal kommunes geografiske utslipp (direkte utslipp³) over tid.

Klimafotavtrykk per innbygger:

En gjennomsnittlig trønder har et klimafotavtrykk på 17,6 tonn CO₂ ekv. Beregningen inkluderer sektorfordelte utslipp, strømforbruk og indirekte utslipp relatert til import av varer og tjenester. Tallet er hentet fra Klimaregnskap for Trøndelag fylkeskommune 2018. Stjørdal hadde en befolkning på 24.145 innbyggere 4. Kvartal 2019. Dette betyr at totalt utslipp for innbyggerne tilsvarer 424.952 tonn CO₂ ekv. etter denne beregningen.

Totaloversikt klimagassutslipp Stjørdal:

Figur 3: Totaloversikt over utslipp fra de tre ulike klimaregnskapene for Stjørdal kommune

2.2 Klimaendringer

Parallelt med å redusere klimagassutslippene skal Stjørdal arbeide med å tilpasse seg klimaendringene. Klimaprofil for tidligere Nord-Trøndelag fylke viser forventede klimaendringer fra tidsperioden 1971 – 2000 til tidsperioden 2071 – 2100. Framskrivningene innebærer kraftig nedbør og økte problemer med overvann; havnivåstigning og storflom; endringer i flomforhold og flomstørrelser; og skred. Gjennomsnittstemperaturen er beregnet å øke med 4,5 grader mot slutten av dette århundre, dersom klimagassutslippene fortsetter å øke som i de siste tiårene. Lokal klimasårbarhetsanalyse for Stjørdal kommune er under utarbeiding.

2.3 Biologisk mangfold

Nedbygging og endret arealbruk regnes som den største trusselen mot biologisk mangfold. Endrede driftsformer innen jordbruk er også en betydelig trussel. Klimaendringene forsterker disse utfordringene.

3 Føringer

FNs bærekraftsmål og nasjonale forventninger til offentlig sektor skal ligge til grunn for Stjørdal kommunes virksomhet og økonomiplan. Da bærekraftmålene ble vedtatt i 2015, var det med en ny forståelse for at økonomi, sosial ulikhet og miljø må ses i sammenheng.

Stjørdal skal være en foregangskommune innen klima- og miljøtiltak, ref. PS 62/2017. Dette gjelder i klimasammenheng, men også i tradisjonell forstand, med vekt på jordvern, tilrettelegging for friluftsliv og en generelt grønnere kommune. I budsjett- og økonomiplanforslaget skal det synliggjøres klimatiltak innenfor alle etater. Kommunen erklærte videre i mai 2019 at vi nå lever i en klima- og miljøkrise, og at vi må ha konkrete planer for hvor mye utslippskutt vi skal gjøre, og hvordan vi skal gjøre dette, år for år framover.

Samfunnsdelen er et viktig retningsgivende dokument for hvordan kommunen skal arbeide med klima- og miljø framover. Høringsutkast til kommuneplanens samfunnsdel beskriver strategier for at Stjørdal skal nå mål om å være en foregangskommune innen klima- og miljøtiltak.

Klima- og miljøplan 2021 – 2033 er under arbeid, og skal være ferdig innen høst 2021. Planen skal beskrive hvordan kommunen skal benytte sin rolle som samfunnsaktør, og hvordan kommunen kan driftes på en mer klima- og miljøvennlig måte. Planen skal omhandle mål og tiltak for klima, klimatilpasning og miljø.

Som verktøy for å prioritere klimatiltakene i klima- og miljøplan, skal 4-årig tiltaksplan og klimabudsjett utarbeides årlig. Dette vil være del av kommunens strateginotat og budsjett og økonomiplan.

For at Stjørdal kommune skal nå sine klima- og miljømål er det avgjørende at arbeidet med klima- og miljø settes i system, og at hensynet til klima- og miljø er en del av alle kommunens planer og aktiviteter. Kommunen vil ivareta klima- og miljøperspektivet i all planlegging og planverk, både på kommuneplannivå, reguleringsnivå, og i enkeltutredninger

3.1 Utslippsmål klimagassutslipp

Februar 2020 meldte Norge inne et forsterket klimamål under Parisavtalen. Norges forsterkede klimamål er å redusere utslippene med minst 50 prosent og opp mot 55 prosent sammenlignet med 1990-nivå innen 2030.

I kommunestyre 14.02.2019 (ref. PS 11/2019) vedtok kommunestyret følgende utslippsmål: «I tråd med FNs klimapanel, skal Stjørdal kommune ha mål om 50% reduksjon av sine klimagassutslipp fra 1990-nivå innen 2030» Det er ikke spesifiseres i saken om 50 prosent reduksjon av klimagassutslipp skal gjelde for Stjørdal kommunens som virksomhet, Stjørdal kommune som samfunn eller begge deler.

4 Kommunens rolle og virkemiddel for klimaomstilling

Kommunen kan i sine roller som samfunnsutvikler, myndighetsutøver, tjenesteyter, innkjøper, eier og drifter påvirke en rekke ulike klimatiltak, enten fordi kommunen er pådriver og tilrettelegger, eller fordi kommunen hindrer gjennomføringen av tiltak. Kommunen har en rekke virkemidler innenfor disse rollene. Nedenfor er en beskrivelse av

noen sentrale virkemiddel (en mer omfattende liste over virkemidler kan leses i prosjektplan for klima- og miljøplan 2021 – 2024):

Plan og bygningsloven (PBL) er et av de viktigste langsiktige virkemidlene i norsk klimapolitikk. Den pålegger kommunene å ta klimahensyn, både for utslippsreduksjon og klimatilpasning i sin planlegging. Kommunen er planmyndighet og skal tilrettelegge for arealbruk som reduserer utslipp gjennom redusert transportbehov. Gjennom PBL kan kommunen hindre nedbygging av skog, myr og dyrka mark. Risiko og sårbarhetsanalyser knyttet til effekter av global oppvarming som havnivåstigning, økt ras, skred og flomfare skal også inngå i kommunenes planlegging.

Markedsbaserte virkemidler er avgifter, ulike former for subsidier og konkurransebaserte offentlige anskaffelser (anbudsprosesser). I anbudsprosesser kan kommunene sette miljøkrav, både i forhold til klimagassreduksjon og bruk av nullutslippsteknologi. Det offentlige kan også gå foran i å etterspørre «nye» produkter og tjenester og dermed drive fram en teknologiutvikling.

Nettverksbaserte virkemidler er den rollen kommunen kan ta for å legge til rette for handlingsskapende møteplasser, der kommunens innbyggere og næringsliv medvirker til å utforme lokale klimatiltak og etablere samarbeidsarenaer. Dette arbeidet er svært viktig for å skape lokal aksept og legitimitet for klimapolitikken

5 Fokusområder, strategier og tiltak 2021 - 2024

Kapitlet foreslår fokusområder, strategier og tiltak for 2021 -2024. Listen over tiltak er ikke uttømmende og inneholder både igangsatte tiltak og planlagte tiltak.

Klima- og miljøplan vil etter ferdigstilling, danne grunnlag for forslag til klima- og miljøtiltak i strateginotat og budsjett i årene framover.

5.1 Planleggingsprosesser

Strategi:

- Arbeidet med klima og miljø skal settes i system, blant annet med et klimaregnskap og klimabudsjett.
- Hensynet til klima og miljø skal være gjennomgående i alle kommunens planer og aktiviteter.

Tiltak	Ansvarlig
Klimaregnskap hvert 4. år	Teknisk
Klimabudsjett hvert år. som del av strateginotat og budsjett og økonomiplan	Teknisk, hele kommunen
Klima- og miljøplan	Teknisk, hele kommunen

5.2 Areal og transport

Strategi:

- Stjørdal skal ha et utbyggingsmønster som støtter opp under klimamålene og forpliktelsene i byveksttalen.
- Arealpolitikken vår skal gjøre det enkelt for innbyggerne å ta klima- og miljøvennlige valg i hverdagen.

- Flere i kommunen skal velge miljøvennlige transportløsninger, og kunne gå og sykle trygt.
- Kommunen prioriterer, og legger til rette for overgangen til kollektive og utslippsfrie transportløsninger.
- Tilpasse arealbruk, parkering og infrastruktur slik at mest mulig av persontransportbehovet kan tas med gange, sykkel og kollektivtransport.

Tiltak	Ansvarlig
Bilpool for kommunens tjenestebiler	Teknisk
Ladestasjoner for kommunens tjenestebiler	Teknisk
Anskaffelser av el-biler til kommunal tjeneste	Teknisk
El-sykler til kommunal tjeneste	Teknisk
Holdningsskapende arbeid og medvirkning	Teknisk, hele kommunen
Planlegging og gjennomføring av transporttiltak i kommunen	Teknisk, hele kommunen
Ruteoptimalisering; legge til rette for kloke kjøreruter og klimasmarte transportvalg	Omsorg
Vurdere overgang til bruk av elektriske biler og flere sykler (bl.a elektriske sykler)	Omsorg
Kommuneplanens arealplan, reguleringsplaner og enkeltutredninger	Teknisk, hele kommunen

5.3 Klimatilpasning og beredskap

Strategi:

- Det gjøres utredninger som viser hvordan kommunen kan begrense risiko, sårbarhet og ulemper, men også dra nytte av fordeler som følge av endringer i klimaet.
- Kommunen gjennomfører forebyggende tiltak for å tilpasse oss klimaendringene.
- Kommunen planlegger og bygger for et fremtidig klima.

Tiltak	Ansvarlig
Kartlegging av klimarisiko i overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse	Teknisk, assisterende kommunedirektør
Formidle kunnskap om klimarisiko til kommunens ansatte, politisk og administrativ ledelse	Teknisk, assisterende kommunedirektør
Utvikle og gjennomføre tiltak for klimatilpasning	Teknisk, hele kommunen
Kommuneplanens arealdel, reguleringsplaner og enkeltutredninger	Teknisk, hele kommunen

5.4 Natur og miljø

Strategi:

- Stjørdal kommune skal ha en bærekraftig forvaltning av natur og naturmangfold.
- Uberørt natur, store sammenhengende naturområder og økologiske korridorer skal bevares.

Tiltak	Ansvarlig
Kommunedelplan for naturmangfold	Teknisk
Kartlegging av naturtyper for å sikre nødvendig kunnskapsgrunnlag	Teknisk
Temaplan grønnstruktur	Teknisk
Tiltak for bærekraftig forvaltning av naturmangfold	Teknisk, hele kommunen
Kommuneplanens arealdel, reguleringsplaner og enkeltutredninger	Teknisk, hele kommunen

5.5 Teknologi, innkjøp og grønn næringsutvikling

Strategi:

- Klima- og miljøvennlige anskaffelser prioriteres. Innkjøpsmakten benyttes for å få gode miljøvennlige innkjøp.
- Kommunen tar i bruk nye tekniske og digitale løsninger som reduserer klimagassutslipp.

Tiltak	Ansvarlig
Samarbeid i Værenesregionene om klima- og miljøvennlige anskaffelser	Økonomi
Informasjon og holdningsskapende arbeid	hele kommunen
Samarbeid med næringslivet	hele kommunen
Velge klimasmarte produkter i forbruksmateriell; produkter som har god kvalitet, og som produseres på en bærekraftig måte	hele kommunen
Felles innkjøp/lager av forbruksmateriell, en innkjøpsleder	Omsorg
Ta i bruk tekniske løsninger, bl.a velferdsteknologi	Omsorg
<u>Bærekraftige arrangementer i Stjørdal</u> Dette ved å redusere klimagassutslipp, og oppfordre artister, publikum og samarbeidspartnere til å gjøre det samme. Kommunen vil bruke sin posisjon til å vise at vi tar samfunnsansvar. Dette blant annet ved å markedsføre arrangementer som bærekraftige og klimavennlige. Dette vil kommunen gjøre ved å: <ul style="list-style-type: none"> • Ha gode rutiner for innkjøp av klima- og miljøvennlige produkter med lang levetid • Velge kortreist, økologisk og klimavennlig mat • Legge til rette for kildesortering • Sørge for minst mulig, og renest mulig transport	Kultur

5.6 Bygg, anlegg og energi

Strategi:

- Det skal brukes klima- og energivennlige løsninger i hele livssyklusen ved nybygg og renovasjon.
- Kommunen skal ta vare på våre bygg på en bærekraftig måte, og gjøre tilpasninger for økt energieffektivitet.

Tiltak	Ansvarlig
God energistyring ved hjelp av aktiv og målrettet bruk av teknologi /sentral driftskontroll.	Teknisk
Oppgradering av eldre bygningsmasse med hensyn til reduksjon av varmetap.	Teknisk
Nybygg/byggeprosjekter: Velge klimavennlige løsninger med hensyn til materialbruk, energieffektive løsninger.	Teknisk
Byggeplassdrift: På kort sikt stille krav om karbonnøytrale anleggsplasser. På langsikt mål om utslippsfrie byggeplasser.	Teknisk
Rehabiliteringsprosjekter: Gjenbruk av eksisterende konstruksjoner (sirkulærøkonomi)	Teknisk

5.7 Mat og landbruk

Strategi:

- Kommunen skal bidra til å gjennomføre tiltak og oppfylle mål i landbrukets klimaavtale.

- Kommunen skal bidra til reduksjon av matsvinn, og redusert bruk av plast som emballasje.

Tiltak	Ansvarlig
Være pådriver og veileder for landbruket,	Teknisk
Bidra til verdikjede for biogass	Teknisk
Matstrategi for Stjørdal kommune	Teknisk
klima- og miljøvennlige innkjøp	Økonomi, hele kommunen
Redusere matsvinn, og vurdere kompost på institusjoner bosenter og boliger og andre lokaliteter i kommunen	Omsorg, hele kommunen

5.8 Barn og unge

Strategi:

- Barn og unge skal lære om klimautfordringene, og tas med i arbeidet med å finne nye løsninger.

Tiltak	Ansvarlig
Holdningsskapende arbeid og medvirkning	hele kommunen
Gjennomføre plastutfordringen 2021 for ungdomstrinnet. Plastutfordringen er et prosjekt som har som mål å mobilisere innbyggerne til å redusere plastforbruk og plastforsøpling gjennom positiv konkurranse, fellesskap og kunnskapsøkning, samt påvirke politikere og næringsliv til det samme (kostnad: 50.000)	Oppvekst
Elva som pedagogisk ressurs (Stokkbekken) – Hovedmålet for prosjektet er å skape tverrfaglig læring ved å bruke naturen og nærmiljøet og eksterne aktører.	Oppvekst
Kildesortering	Oppvekst
Strandrydding/rydding i nærområdene	Oppvekst
Batterijakt og aluminiumsjakt for barnetrinnet	Oppvekst
Ruskenaksjon for barnehagene	Oppvekst

6. Klima- og miljøinvestering i økonomiplanperioden

Nedenfor er en listen over noen investeringer i økonomiperioden der det gjøres klima- og miljøvennlige valg.

- Stjørdal helsehus
- Hegra barneskole
- Fosslia omsorgssenter
- Handlingsplan grønt
- ENØK og ekstraordinært vedlikehold av bygg
- Sykkelveier og energisparende gatelys
- Klimatiltak i byveksttalen
- Ras- og erosjonssikring
- Utskifting bilpark

I klimaregnskapet for Stjørdal kommunens virksomhet er bidrag fra bygg og infrastruktur den utslippsposten som gir høyest klimagassutslipp. Stjørdal helsehus, Hegra barneskole og Fosslia omsorgssenter er byggeprosjekter med mål om reduserte klimagassutslipp. Nedenfor er oversikt over beregnet effekt av de klimavennlige valgene som er gjort i Stjørdal helsehus

og Hegra barneskole, sett opp mot referansebygg. Referansebygget er av samme type bygg, og bygget etter minimumskrav i forskrift om teknisk krav til byggverk. Effekttall for klimavennlige valg i Fosslia omsorgssenter er foreløpig ikke tilgjengelig, men en liste over foreslåtte tiltak som vil ha effekt på redusert klimagassutslipp er beskrevet.

Stjørdal helsehus

Klimagassutslippene tilknyttet materialer og energi er forventet redusert med henholdsvis 29.1% med norsk-elektriskmiks (NO-el), og 36,7% med europeisk elektriskmiks (EU-EI), sammenlignet med referansebygg. Tabellen nedenfor viser reduksjon sammenlignet med referansebygg per år i byggets forventede levetid.

Tabell 1: Fordeling av beregnede klimagassutslipp (tonn CO2 ekv./år) for Stjørdal helsehus som det forelå etter forprosjektet, sammenlignet med referansebygget, NO-el

Tonn CO2 ekv./år	Sjørdal helsehus NO-el	Referansebygg NO-el	Reduksjon ift. referansebygg Tonn CO2 ekv./år	Reduksjon ift. Referansebygg Prosent
Materialbruk	39,5	63,4	23,9	37,7 %
Stasjonær energi	41,6	51,1	9,5	18,5 %
Totalt	81,1	114,4	33,3	29,1%

Tabell 2: Fordeling av beregnede klimagassutslipp (tonn CO2/år) for Stjørdal helsehus som det forelå etter forprosjektet, sammenlignet med referansebygget, EU-el

Tonn CO2 ekv./år	Sjørdal helsehus EU-el	Referansebygg EU-el	Reduksjon ift. referansebygg Tonn CO2 ekv./år	Reduksjon ift. Referansebygg Prosent
Materialbruk	39,5	63,4	23,9	37,7
Stasjonær energi	259,3	408,5	149,2	36,5
Totalt	299,6	471,9	172,3	36,7

Hegra barneskole

Hegra barneskoles beregnede klimagassutslipp slik prosjektet forelå i detaljprosjektet er redusert med 44% (38% dersom karbonlagringseffekten ikke medtas) sammenliknet med referansebygget. Klimagassutslipp fra Hegra barneskole er beregnet til 9,08 kg CO2 ekv./m²/år (10,19 kg CO2 ekv./m²/år ekskl. biogent karbonlagring). **Totalt for bygget utgjør dette 40879 kg CO2 ekv./år (45 855 kg CO2 ekv./år ekskl. biogent karbonlagring) i byggets forventede levetid.**

Tabell 3: Klimagassutslipp for materialbruk og stasjonær energibruk for Hegra barneskole som det forelå i detaljprosjektet, sammenlignet med referansebygget

	kg CO2 ekv.		kg CO2 ekv./m ² /år		Reduksjon ift referansebygg kg CO2 ekv./m ² /år	Reduksjon ift referansebygg prosent
	Referansebygg	Prosjektert bygg	Referansebygg	Prosjektert bygg		
Materialbruk	1 406 712	1 098 999	5,21	4,07	1,14	22 %
Biogent karbonlagring	-76 140	-299 511	-0,28	-1,11	-0,83	293 %
Stasjonær energibruk	3 044 439	1 653 249	11,28	6,12	5,16	46 %
Totalt eks. Biogent karbonlagring	4 451 151	2 752 248	16,49	10,19	6,3	38 %
Totalt inkl.	4 375 011	2 452 737	16,20	9,08	7,12	44 %

Biogent karbonlagring						
-----------------------	--	--	--	--	--	--

Fossilia omsorgssenter

Prosjektet har høye ambisjoner for miljø og bærekraft med sterkt fokus på både energi, materialer, innemiljø og byggeplass. Ambisjonene omfatter både byggeprosessen og selve driften av bygget i etterkant. Dette er noen av klimatiltakene som vil bli foreslått:

- Vesentlig lavere energibruk enn hva som kreves i dagens forskrifter (Tek17)
- Hovedenergikilden vil være grunnvann fra brønnpark
- BREEAMscore på «Very good»
- Solceller på deler av takflaten som vil supplere brønnparken
- Lokal åpen overvannshåndtering for deler av utearealet.
- Fossilfri byggeplass
- Energimerking «grønn A» og «Rød B»

Effekten av tiltakene er ikke beregnet på nåværende tidspunkt.

7. Ramme til katalyserende midler klima- og miljøtiltak

Klima- og miljøtiltak skal etter hovedregel finansieres gjennomføres etatenes egne investerings- og driftsbudsjetter. I tillegg foreslås det at det settes av 3,0 mill. til klima- og miljøtiltak årlig. Dette skal være katalyserende midler for omstilling til lavutslippsløsninger, klimatilpasning og ivaretagelse av naturmangfoldet i kommunen. Kommunens rolle er i mange tilfeller å være en pådriver, samarbeidspartner, og tilrettelegger, ettersom flere store utslippskilder ikke er i kommunal besittelse. Foruten å sikre gjennomføringen av prioriterte tiltak, er budsjetttrammen for klima- og miljø innrettet mot aktiviteter som styrker beslutningsgrunnlaget for koordinering av klima- og miljøarbeidet i Stjørdal kommune.

Kommunedirektøren vil i tillegg styrke budsjettet for gjennomføringen av klima- og miljøtiltak ved å søke ekstern prosjektf finansiering, eksempelvis fra miljødirektoratet, fylkesmannen og enova. Deler av budsjetttrammen er derfor planlagt brukt som egenandel til eksternt finansierte tiltak.

Tabell viser en overordnet fordeling av ramme til katalyserende midler til klima- og miljøtiltak for økonomiperioden 2021 – 2024.

	2021	2022	2023	2024
Driftsmidler	0,5 mill.	0,5 mill.	0,5 mill.	0,5 mill.
Investeringsmidler	2,5 mill.	2,5 mill.	2,5 mill.	2,5 mill.
Totalt	3,0 mill.	3,0 mill.	3,0 mill.	3,0 mill.

